

Протокол № 2/26

засідання Науково – промислової ради Держрибагентства

09 червня 2026 року

м. Київ

У роботі Науково-промислової ради Держрибагентства (далі – НПР) взяли участь особисто та за допомогою засобів комунікаційного зв'язку 17 членів НПР (список зазначено у додатку до протоколу).

Головуючий

- Дмитро Чайка, голова ради

Секретар

- Оксана Батуревич

Порядок денний:

1. Розгляд програми науково-дослідних робіт Державної наукової установи «Інститут рибного господарства, екології моря та океанографії» з вивчення річок Карпатського регіону.

2. Різне.

Засідання НПР відкрив голова НПР Дмитро Чайка та зазначив, що члени НПР беруть участь особисто або за допомогою засобів комунікаційного зв'язку і передав слово секретарю для оголошення інформації щодо присутніх членів НПР.

Оксана Батуревич повідомила, що на засіданні присутні 17 з 22 членів НПР, визначених наказом Держрибагентства, та є кворум.

Дмитро Чайка оголосив порядок денний.

Пропозиції щодо внесення змін до порядку денного і запропонованої процедури від членів НПР не надходили.

З питань порядку денного:

Розгляд програми науково-дослідних робіт Державної наукової установи «Інститут рибного господарства, екології моря та океанографії» з вивчення річок Карпатського регіону (далі – Програма).

СЛУХАЛИ:

Леоніда Ізергіна, який повідомив, що дану Програму розроблено з метою забезпечення виконання тематичного плану прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у сфері рибного господарства за напрямом моніторингу сучасного стану запасів та розробки наукових засад раціонального використання водних біоресурсів у внутрішніх водних об'єктах України.

Крім того, доповідач зазначив, що основною метою програми науково-дослідних робіт є вивчення статусу природних популяцій риб у річках Карпатського регіону, та зокрема популяцій видів, штучно відтворюваних ДУ «Рибоводний форелевий завод «Лопушно».

ВИСТУПИЛИ:

Оксана Батуревич, Віктор Демченко, Юлія Куцоконь, Петро Шевченко, Сергій Циганок, Леонід Ізергін, Дмитро Шарило, Дмитро Чайка

Оксана Батуревич після опрацювання Програми працівниками Департаменту організації використання водних біоресурсів, аквакультури та наукового забезпечення, винесла на розгляд основні зауваження що стосуються Програми.

Так, обговоренню підлягло питання використання російськомовних джерел літератури та радянських методик досліджень. Увага була приділена нормативно-правовим актам, якими регулюються рекомендації використання джерел літератури держави-агресора.

Оксаною Батуревич було запропоновано використовувати альтернативні, більш сучасні стандарти та методичні рекомендації, з якими можна ознайомитися на офіційних сайтах Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), Європейського комітету зі стандартизації (CEN) чи скористатися рекомендаціями Водної рамкової директиви ЄС (WFD 2000/60/EC).

Віктор Демченко підтримав актуальність використання сучасних методичних рекомендацій та запропонував використовувати в роботі напрацювання Інституту гідробіології НАН чи Інституту рибного господарства НААН, наголосивши на актуальності відмови від стандартних радянських методик проведення досліджень.

Леонід Ізергін повідомив, що прямих норм які б забороняли використання російськомовних джерел літератури в Україні поки немає, проте надані зауваження будуть прийняті до уваги.

Оксана Батуревич звернула увагу на відсутність в Програмі календарного плану виконання робіт.

Віктор Демченко зауважив, що крім календарного плану варто додатково прописати можливі, орієнтовні обсяги вилову водних біоресурсів.

Оксана Батуревич зазначила що у опис характеристик знарядь лову варто додати слова «з кроком вічка».

Оксана Батуревич зачитала попередньо надані у робочому порядку коментарі від члена НПР Олександра Томченка.

Перший коментар стосувався пункту 6 Програми «Зміст та методи досліджень»:

- Фразу «після реєстрації основних індивідуальних даних щодо приловлених особин» видалити, оскільки проведення будь-яких маніпуляцій із видами, занесеними до Червоної книги України (зокрема біометричних промірів, зважування чи реєстрації), навіть у разі їхнього випадкового прилову), підпадає під визначення спеціального використання об'єктів тваринного світу. Відповідно до статті 19 Закону України «Про Червону книгу України», такі дії потребують обов'язкового отримання Дозволу на спеціальне використання (добування, збирання) об'єктів Червоної книги України. За відсутності такого Дозволу будь-який збір даних є неправомірним, а отримані результати вважатимуться незаконними й не зможуть бути визнані в межах офіційного наукового чи виробничого процесу.

Дмитро Шарило та Віктор Демченко зауважили, що проведення будь яких маніпуляцій щодо визначення розміру, віку чи статі приловлених видів водних біоресурсів занесених до Червоної книги України потребує спеціального Дозволу і може бути розцінено Національною Комісією з питань Червоної книги України як порушення.

Другий коментар стосується пункту 3 «Мета і завдання»:

- В абзаці другому, в якому перераховано завдання для досягнення мети: після слів та знаку «- облік масових видів риб», доповнити словами «та місць їх нересту і зимівлі».

Дмитро Шарило зауважив, що доповнення не є доцільним, оскільки дублюватиме пункт 6 «Зміст та методи досліджень» в якому зазначено виконання таких завдань.

Третій коментар був наданий до пункту 8 «Звітність та відповідальність»:

- В Карпатському регіоні відсутній промисел, як такий. Крім того в Чернівецькій області відсутні СТРГ. В інших областях СТРГ одиниці. Тобто будуть проблеми з наявністю рибоприймальних пунктів. Тому формулювання абзацу другого «Інші водні біоресурси здаються на рибоприймальні пункти та обліковуються відповідно до законодавства.» потребує перегляду або виключення із врахування специфіки регіону.

ВИРІШИЛИ:

Доопрацювати програму науково-дослідних робіт Державної наукової установи «Інститут рибного господарства, екології моря та океанографії» з вивчення річок Карпатського регіону з урахуванням зауважень.

Голосували - «за» 14 (чотирнадцять);

«не голосували» - 3 (три);

«утримались» - 0 (нуль);

«проти» - 0 (нуль).

Рішення прийнято більшістю голосів.

Щодо порядку денного пункту 2 «Різне». Розгляд питання вселення водних біоресурсів в розрізі рибогосподарських водних об'єктів за кошти акумульовані в наслідок зростання стартових цін на аукціонах з продажу прав на промисловий вилов водних біоресурсів.

СЛУХАЛИ:

Дмитро Чайка виніс на обговорення питання щодо вселення водних біоресурсів в розрізі рибогосподарських водних об'єктів за кошти акумульовані в наслідок зростання стартових цін на аукціонах з продажу прав на промисловий вилов водних біоресурсів.

Доповідач зазначив, що постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2025 року № 575 плануються заходи з відтворення водних біоресурсів на 2026 рік за рахунок коштів які надійшли за понадстартову ціну від реалізації Договорів на спеціальне використання водних біоресурсів у водних об'єктах загальнодержавного значення.

Дмитро чайка зазначив, що на 2026 рік плануються заходи з відтворення водних біоресурсів у трьох водних об'єктах: Кременчуцьке, Кам'янське водосховища та Дністровський лиман.

Доповідач оголосив суми коштів які планують витратити на зариблення, та вказав види водних біоресурсів для вселення в розрізі вищезазначених водних об'єктів, а саме:

для Кременчуцького водосховища планується проведення закупівлі цьогорітки товстолоба, сазана (коропа) та білого амура загальною вагою близько 3,5 тон на суму 581 448,07 грн;

для Кам'янського водосховища планується проведення закупівлі цьогорітки товстолоба, сазана (коропа) та білого амура загальною вагою близько 36,5 тон на суму 6 192 877,94 грн;

для Дністровського лиману планується проведення закупівлі цьогорітки товстолоба, сазана (коропа) та білого амура загальною вагою близько 7 тон на суму 1 003 787,21 грн.

Разом з тим, конкретно зазначатимуться локації для здійснення зариблення водних біоресурсів з урахуванням рекомендацій Комісії щодо проведення зариблення та наукових співробітників.

ВИСТУПИЛИ:

Віктор Демченко, Дмитро Шарило, Сергій Циганок, Ігор Бузевич, Роман Новіцький, Петро Шевченко

Віктор Демченко повідомив, що зариблення Дністровського лиману є відкритим питанням, оскільки вселення товстолоба та його гібридів потенційно може нести небезпеку через інвазивність даного виду водних біоресурсів і більш важливо було б здійснити вселення коропа.

Дмитро Шарило заперечив факт інвазії товстолоба у Дністровському лимані та зазначив, що ці види є інтродуцентами і не становлять небезпеки в плані трофічної конкуренції. Крім того, товстолоб в плані зариблення в першу чергу розглядається як біомеліоративний вид водних біоресурсів.

Віктор Демченко повідомив, що розмноження товстолоба в річці Дунай є доведеним фактом. Проте, враховуючи глобальне потепління, нерест товстолоба у Дністрі найближчим часом може становити серйозну небезпеку. Крім того, якщо говорити про товстолоба як меліоратора, то його щільність посадки у водоймах є досить високою, що може складати трофічну конкуренцію іншим видам.

Як зауважив Сергій Циганок, невід'ємною умовою роботи всіх 16 режимів СТРГ, які зараз діють на Одещині, є обов'язкове зариблення. Разом з тим, у 2025 році Одеською адміністрацією був оголошений тендер на зариблення Дністровського лиману, який не відбувся, оскільки суб'єкт аквакультури не виростив необхідну кількість рибопосадкового матеріалу. Тому, якщо є потреба у певній кількості водних біоресурсів, то варто враховувати місцеві потужності їх вирощування, оскільки при транспортуванні зарибку, частина його може бути втрачена. Крім того, одним із варіантів вирішення цієї проблеми є фінансова підтримка від держави для суб'єктів аквакультурної діяльності які можуть виростити зарибок за певною потребою.

Ігор Бузевич зазначив, що більш доцільним є зариблення аборигенними видами риб, проте не менш важливим є і об'єкти що виконують біомеліоративну функцію у водоймах. Саме тому, зариблення товстолобом є пріоритетним через високий коефіцієнт промислового повернення.

Роман Новіцький повідомив що товстолоб є чужорідним видом водних біоресурсів, проте якщо говорити про акваторії його поширення, то важливим аспектом в першу чергу є зариблення аборигенними видами риб. Тому, на майбутнє, в пріоритет варто ставити зариблення аборигенними видами риб такими як судак, щука, сазан, сом.

Дмитро Чайка зауважив, що дане зариблення буде проводитися на основі комплексних науково-біологічних обґрунтувань. В тексті науково-біологічних обґрунтувань міститься обсяг та перелік різних видів водних біоресурсів необхідних для вселення у розрізі водних об'єктів. Разом з тим, по усім видам водних біоресурсів Держрибагентство надсилає комерційні запити для отримання інформації про орієнтовну вартість зарибку для проведення закупівельного тендеру. Проте, суб'єкти аквакультурної діяльності надали відповідь щодо трьох видів водних біоресурсів (товстолоб, сазан (короп), білий амур) по яких ми і можемо провести закупівлі.

Дмитро Шарило додав, що важливо було б повідомляти суб'єктів аквакультурної діяльності про потреби держави в тих чи інших видах водних біоресурсів.

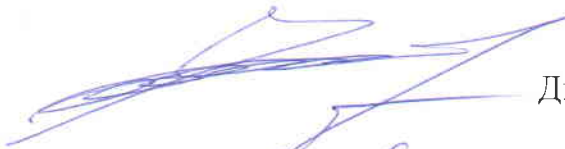
Сергій Циганок підкреслив, що вирощування зарибку водних біоресурсів є великою та фінансово затратною роботою. Тому поки суб'єкти аквакультурної діяльності не отримають конкретної підтримки та дотацій, то вони будуть вирощувати ті види водних біоресурсів, які вони завжди можуть стабільно реалізувати.

Дмитро Шарило зазначив, що на сьогоднішній день працює оновлена програма підтримки аквакультури, яка пропонує компенсацію витрат на розведення, утримання та вирощування прісноводної риби.

Петро Шевченко зауважив, що товстолоб у відкритих водоймах України не розмножується, оскільки після третьої стадії розвитку ікри досліджуваних видів риб відбувається її резорбція.

Віктор Демченко повідомив, що є певні напрацювання з питання розмноження товстолоба у річці Дунай українськими вченими (О. Волошкевичем) та вченими з Румунії.

Голова ради

Дмитро ЧАЙКА

Секретар

Оксана БАТУРЕВИЧ

Додаток
до протоколу засідання Науково-
промислової ради Держрибагентства
від 09 червня 2026 року № 2/26

Перелік учасників на засіданні Науково-промислової ради Держрибагентства:

СКЛАД

Науково-промислової ради Держрибагентства

Дмитро ЧАЙКА	директор Департаменту організації використання водних біоресурсів, аквакультури та наукового забезпечення, голова ради;
Тетяна САВИЧ	заступник начальника управління - начальник відділу наукового забезпечення та нормативів спеціального використання водних біоресурсів Управління наукового забезпечення, іхтіології та аквакультури Департаменту організації використання водних біоресурсів, аквакультури та наукового забезпечення, заступник голови ради;
Оксана БАТУРЕВИЧ	головний спеціаліст відділу наукового забезпечення та нормативів спеціального використання водних біоресурсів Управління наукового забезпечення, іхтіології та аквакультури Департаменту організації використання водних біоресурсів, аквакультури та наукового забезпечення, секретар ради.
Члени ради:	
Ольга ШКАРУПА	головний спеціаліст відділу наукового забезпечення та нормативів спеціального використання водних біоресурсів Управління наукового забезпечення, іхтіології та аквакультури Департаменту організації використання водних біоресурсів, аквакультури та наукового забезпечення Держрибагентства;
Іван МЕТЬ	завідувач сектору любительського рибальства управління наукового забезпечення, іхтіології та аквакультури Департаменту організації використання водних біоресурсів, аквакультури та наукового забезпечення Державного агентства України з розвитку

меліорації, рибного господарства та продовольчих програм;

Дмитро ШАРИЛО

заступник начальника управління регулювання рибальства, меліорації, водних ресурсів та морських екосистем - начальник відділу регулювання рибальства та аквакультури Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства» (за згодою);

Сергій ЦИГАНОК

начальник Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Одеській області;

Євген МІЩЕНКО

начальник Управління Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм у Миколаївській області;

Леонід ІЗЕРГІН

директор Державної наукової установи «Інститут рибного господарства, екології моря та океанографії» (за згодою);

Ігор БУЗЕВИЧ

завідувач відділу Інституту рибного господарства НААН України, д.б.н. (за згодою);

Віктор ДЕМЧЕНКО

заступник директора з наукової роботи, Інститут морської біології НАН України, д.б.н. (за згодою).

Юлія КУЦОКОНЬ

секретар спеціалізованої вченої ради Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України, к.б.н. (за згодою);

Петро ШЕВЧЕНКО

доцент кафедри гідробіології та іхтіології Національного університету біоресурсів і природокористування України, к.б.н. (за згодою);

Роман НОВІЦЬКИЙ

завідувач кафедри водних біоресурсів та аквакультури Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д.б.н. (за згодою);

Наталія
ПРИСЯЖНЮК

доцент кафедри іхтіології та зоології Білоцерківського національного аграрного університету, к.в.н. (за згодою);

Наталія ПАВЛЕНКО генеральний директор асоціації «Укррибспілка»
(за згодою);

Олександр ШЛАПАК голова правління «Всеукраїнське об'єднання організацій
роботодавців рибного господарства», директор ТОВ
фірма «Ліман» (за згодою);